

A közigazgatási és a közszolgálati reformról

„Nagy lendülettel,

Szándékunk szerint, szeretnénk segíteni Olvasóinknak abban, hogy összehasonlíthassák a kormánykoalíció 2002-ben elfogadott programját – kormányzás másfél esztendeje után – a valósággal. Mint ahogy az már a kormány programjából is kiderül, a partnerek elkötelezték magukat a teljes közigazgatási-, finanszírozási reform mellett. A cselekvés már akkor is elkerülhetetlen volt, ma már halaszthatatlan. Ha ez nem következik be, az önkormányzatok a teljes ellehetetlenüléssel számolhatnak. Tudja ezt a kormánypárti és ellenzéki politikus egyaránt. Az egész év az IDEA-műhely foglalatosságával, a kutatások eredményeinek ismertetésével telt el, de a különböző szintű érdekegyeztetésekben sem volt hiány. Magam is végigkísértem a folyamatot, az ÖN-KOR-KÉP hasábjain rendszeresen tudósítottunk, és még számos konferencia tűzte napirendjére az említett témakört. Mégis, mint ahogy az általában lenni szokott, erről is kiderült: nincs meg a négy párti konszenzus, az érintettek között bőven akadnak olyanok, akik a közigazgatási reformot elviekben támogatják, de a kormány javaslataival nem értенek egyet.

Pedig, nincs több idő. A belügyminiszternek, a kormánynak és valamennyi döntéshozónak végre döntenie kell: ha csak nem akarják az utolsó pillanatot is elszalasztani, ha csak nem akarnak részesei lenni, a helyi önkormányzatok teljes ellehetetlenülésének.

Az elmúlt napok azt igazolják, hogy a kormány végre elszánta magát, és a közigazgatási szolgáltatások fejlesztését mindenképpen megvalósítja. Kiss Péter kancelláriaminiszter egyik vidéki sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy a közszolgáltatások fejlesztését, köztük a kistérségi rendszer létrehozására irányuló intézkedéseket akkor is meghozzák, ha csak a feles jogszabályokat sikerül elfogadtatni.

A megújuló magyar közigazgatási rendszerben, az uniós normáknak megfelelően, szerepet kap a kistérség, a megye és a régió. Mindhárom közigazgatási szint lesz majd.

A kormány, szándéka szerint olyan kötelező kistérségi társulásokat hoz létre, amelyek bizonyos önkormányzati alapfeladatokat is átvesznek – mint például az alapfokú oktatás, az egészségügy, a szociális ellátás

A kormány elvégezte a közigazgatási szolgáltatások korszerűsítésének előkészítését - jelentette be *Lamperth Mónika* napirend előtt a parlamentben. A belügyminiszter szerint a program akkor lehet eredményes, ha azt széles körű társadalmi elfogadottság övezi. Hozzátette: a kormány nyilatkozatához, amely a korszerűsítés végrehajtásának szándékát tartalmazza, már több mint száz önkormányzat csatlakozott. Hangsúlyozta: az uniós csatlakozás a közigazgatási szolgáltatások nyújtóit is új helyzet elé állítja.

Az átalakítás több pilléren nyugszik. Jogszabályalkotással ügyfélbarát szolgáltatási rendszert teremtenek meg, de a szerkezeti átalakítás is elengedhetetlen. Ennek középpontjában a régiók és a kistérségek kialakítása áll. A belügyminiszter hangsúlyozta: a kistélepüléseket ösztönözni kell az összefogásra, hiszen így színvonalasabb szolgáltatást nyújthatnak az ott élőknek.

vagy a hulladékkezelés –, valamint államigazgatási és területfejlesztési funkciókat is betöltöttek. Az említett terv végrehajtásához több törvény módosítására – önkormányzati törvény, alkotmány – volna szükség, ha ez nem megy, akkor a rendszer feles törvénnyel is kialakítható abban az esetben, ha a társulások létrehozását a közelmúltban kijelölt 168 kistérséghez tartozó településekre bíznák. Ebben a formában viszont a kistérségekhez nem delegálhatnak kötelező feladatokat és a normatív támogatást sem biztosíthatják részükre.

Úgy tűnik, hogy az ellenzék részéről nincs fogadó készség, a Fidesz és az MDF

már többször kijelentette, hogy a közigazgatás reformját elviekben támogatja, de a kormány jelenlegi javaslatát nem tartja elfogadhatónak.

Már kora ősszel, az önkormányzati érdekszövetségek elnökeinek szigetalmi találkozásán is sejteni lehetett, hogy ebben a tárgykörben nehezen lehet összhangot teremteni. Akkor még *Medgyessy Péter* miniszterelnök sem tette le a voksot a kötelező társulások mellett. Minden önkormányzati képviselő a reformot hiányolta, és egyet értettek abban, hogy mindez csak az átfogó finanszírozási reformmal együtt valósítható meg.

Gémesi György akkor még csak azzal vádolta a kormányt, hogy a reformhoz nélkülöz-

de...

hetetlen döntéseket nem meri meghozni. A szövetségi elnökök többsége egyetértett a reform időszerűségével, az átalakítást a kistérségek szintjén szorgalmazta, ott látott a kompromisszumra lehetőségét.

Wekler Ferenc, a KÖSZ elnöke a teljes feladat és hatáskör felülvizsgálatát sürgetve, a finanszírozási reformot hiányolta, a TÖOSZ vezetői hasonlóan gondolkodva, a jövő évi költségvetési törvénytervezetre hivatkozva aggodalmuknak adtak hangot. Azóta eltelt hónapok igazolják, hogy az aggodalom nem alaptalan, és azoknak van igazuk, akik a teljes feladat

és hatáskör felülvizsgálatával együtt látni szeretnék a finanszírozási reformot is, mondván, hogy a közigazgatási reform a finanszírozási reform nélkül nem létezhet.

A közelmúlt eseményeinek ismeretében úgy tűnik, hogy a koalíciós partnerek határozott lépésre szánták el magukat, és tavasszal a Tisztelt Ház elé terjesztik a kötelező társulásokkal kapcsolatos alkotmány- és törvénymódosítást. Most készül a regionális közigazgatási hivatalok kialakításához szükséges előterjesztés, erről várhatóan még ebben az évben dönt a kormány (a jelenlegi húsz helyett hét hivatal jönne létre). Ehhez is módosítani kellene a kétharmados önkormányzati törvényt.

Úgy tűnik hogy a finanszírozási reform ismét elmarad...

(Csy-kó)

A közigazgatási reform – kormányzati alibitevékenység

A kormány közigazgatási reformmal kapcsolatos tevékenysége pusztán a sajtókampány szintjén értékelhető. A kormányhatáskörben meghozható döntések meg sem születtek, a szükséges törvénymódosításoknak nyoma sincs – mondta *Mikes Éva* a Fidesz Önkormányzati kabinetjének tagja, *Gémesi Györggyel* közösen tartott sajtótájékoztatóján.

Gémesi György elmondta,

hogy a közigazgatási reformról tartott négypartii egyeztetés kudarca után egyértelmű, hogy a témában a szakmai hozzáértés hiánya miatt a kormányzat pusztán kommunikációs csatát vív. Ennek lényege, hogy a kormány milyen sokat tesz a reform érdekében, az ellenzék pedig hogyan hátráltatja a kormány erőfeszítéseit. Gémesi a közigazgatási reformtervezet hibái között kiemelte, hogy az

kötelezővé kívánja tenni a kistérségi szerveződések, amely súlyosan sérti az önkormányzatok autonómiáját és a szabad társulás alkotmányos elvét. Mint mondta, a központosított irányítás felé mutató fenyegető jelzés az is, hogy a jegyzőket ezentúl csak a közigazgatási hivatalok egyetértésével nevezhetnék ki az önkormányzatok. *Mikes Éva*, a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség képviselőjének álláspontja szerint az önkormányzatok társulását megfelelő ösztönző rendszer kidolgozásával kellene elősegíteni, és nem úgy, hogy a társulást kötelezővé teszi a kormány. A képviselő furcsának találta, hogy azok, akik ellenzékben nagyon helyesen az önkormányzatok szabad társulását szorgalmazták, most ezt kötelezővé akarják tenni. Mint mondta, a kormány szerint az önkormányzatok támogatják az ötletet, ami azért furcsa, mert az önkormányzatok szabad elhatározásukból is csak ritkán alakítanak társulásokat, miért növelné a kedvüket, ha az kötelező lesz. A képviselő elmondta, hogy „a kormány a közigazgatási reform ürügyén csak látszattevékenységet folytat. Erre utal, hogy a kormányhatáskörében meghozható intézkedéseket máig is hiába várjuk, és nyoma sincs a reformhoz szükséges törvénymódosításoknak.”

(folytatás a 28. oldalon)

ÖNKORMÁNYZATI REFORM

• A Kormány egyik alapvető feladata a decentralizáció, a túlzottan központosított kormányzati hatalom ésszerű lebontása. Ebből a szempontból alapvető feladat a helyi és területi (települési) önkormányzatok hatásköreinek bővítése és hatáskörök pénzügyi alátámasztása önkormányzati finanszírozási reform útján. Az Európai Unió csatlakozás határozottan megköveteli – az évtizedek óta politikai okokból elhalasztott – önkormányzati reform végrehajtását. A Kormány elképzelése szerint a reform három részből áll. Az alap a községi és városi, azaz a lakossághoz legközelebb álló önkormányzatok megerősítése, ezt követi az ún. „kis térségek” – alapvetően az önkormányzatok társulásával való – kialakítása, végül pedig a regionális közigazgatás létrehozása. Így a kormányzati periódus végére a jelenlegi megyei önkormányzatok helyett kiépíthető a regionális önkormányzatok rendszere.

• Az önkormányzatok megerősítésével párhuzamosan a központi kormányzat dekoncentrált szervei radikálisan csökkenthetők. A megyei közigazgatási hivatalok nem lehetnek a kormány politikai hatalmának érvényesítő szervei. (A regionális önkormányzatok létrejötte után a megyei hivatalok regionális közigazgatási hivatalokká alakulnak át.) Az állami támogatások esetében nem szabad megkülönböztetést tenni kormánypárti és ellenzéki megyék, városok, községek között. A nagyon is szükséges, elengedhetetlen vidékfejlesztés ugyanakkor nem szoríthatja háttérbe Budapestet.

• Az előző két kormányzati ciklusban is megvalósítandó, fontos célként szerepelt a dereguláció. E kifejezés mögött a felesleges bürokrácia visszaszorítása állt. A hivatali túlszabályozás megnehezítette – és költségessé tette – a termelők, a vállalkozói szféra életét. Most szigorú lesz a kormány, nemcsak megrostálja a zömmel alacsony szintű jogszabályi rendelkezéseket, hanem a túlszabályozás megakadályozása, az ésszerűség jegyében építkezik.

(Részlet a nemzeti közép kormányának programjából 2002-2006)

ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÁS

• Azáltal, hogy Magyarország belép az Európai Unióba, megjelenik a szupranacionális döntési szint, s miután módosul a nemzeti szuverenitás több eleme, szükségképpen alkotmánymódosításra van szükség. Ez a tény ismét előtérbe helyezi az új alkotmány létrehozását, amely kétharmados többségű országgyűlési döntést igényel úgy, hogy azt esetleg népszavazás is megerősíti. Új alkotmány (illetve alkotmánymódosítás) nélkül nem érhetők el olyan lényeges államelméleti-politikai célok, mint például

- a választójog reformjával a kisebb létszámú parlament létrehozása;

- az önkormányzati rendszer átállítása a regionalizmus követelményeire (új önkormányzati törvények alkotása);

- az ún. második és harmadik generációs állampolgári alapjogok alkotmányos bővítése (például információs alapjogok), valamint a gazdasági alkotmányosság erősebb megalapozása.

• A Kormány szerint szükség van új alkotmányra – az Európai Unióhoz való csatlakozástól függetlenül is. A Kormány ezért felajánlja az ellenzéknek, hogy az 1998-ra elkészült tervezet alapulvételével kezdődjön meg az alkotmányozó munka, amelynek eredményeként 2004-ig el lehetne fogadni az új alkotmányt. Ha viszont ez nem sikerül és csak az Európai Unióba való belépéssel legkövetlenebbül összefüggő alkotmánymódosítások realizálására van remény, úgy a jelenlegi alkotmányos keretek között kell kormányozni. A Kormány haladéktalanul tárgyalást kezd a parlamenti ellenzékkel annak érdekében, hogy az alkotmányozással kapcsolatos álláspontokat tisztázza. Az új alkotmány kidolgozására irányuló munka semmiképp sem hátráltathatja a kormányprogram végrehajtását, s azon belül a jogalkotási terv megvalósulását.

Pályázat az elbocsátott köztisztviselők foglalkoztatására

Az elbocsátott köztisztviselők foglalkoztatására ír ki pályázatot a munkaügyi minisztérium. A 600 millió forintos támogatásra a hagyományos nonprofit szervezetek mellett a munkaadói és munkavállalói érdekvédelmi szervezetek is jelentkezhetnek.

A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium (FMM) január elején pályázatot ír ki a közelmúltban központilag elbocsátott köztisztviselők foglalkoztatására – közölte *Burány Sándor* munkaügyi miniszter.

A hagyományos nonprofit szervezetek mellett a munkaadói és munkavállalói érdekvédelmi szervezetek is jelentkezhetnek majd erre a támogatásra – tette hozzá a miniszter. Emlékeztetett arra: az októberi kormányhatározat alapján a minisztériumokból és háttérintézményeikből elbocsátottak alkalmazásának támogatására a Munkaerőpiaci Alapból 600 millió forintot különítettek el e programra. Ennek keretében a foglalkoztatáshoz kapcsolódó munkabért és járulékait is támogatják, így egy felsőfokú végzettségű foglalkoztatott támogatása három éven keresztül 210 ezer forint havonta.

Foglalkoztatási program márciustól

A miniszter utalt arra, hogy eddig 388 köztisztvi-

selő jelezte részvételét a várhatóan 2004 márciusában kezdődő programra, ami az elbocsátottak 5,6 százaléka. A miniszter elmondta: létrehozott egy szakmai munkacsoportot, amelynek feladata az elbocsátott köztisztviselők foglalkoztatási programjának kidolgozása. Ennek célja egyrészt a nonprofit szektor humánerőforrással való megerősítése, forrásszerző-képességének javítása a közszférából felszabaduló munkavállalóknak a nonprofit szektorba való átirányításával.

Emlékeztetett arra, hogy a munkacsoportban felmerült az az igény is, hogy a munkaadói, illetve munkavállalói szervezeteket is vonják be ebbe a programba, ami meg is történt. *Burány Sándor* közölte: az Európai Unió tagállamaiban a nonprofit szektor jelentős szerepet tölt be a foglalkoztatásban, itt dolgozik a munkavállalók 7-8 százaléka. Ezzel szemben Magyarországon e szférában foglalkoztatottak aránya alig éri el az 1,7 százalékot.

A miniszter elmondta azt is, hogy a már említetteken felül az elbocsátott köztiszt-

viselők átképzésének támogatását a Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprész iskolarendszeren kívüli felnőttképzési célú keretéből teljes egészében finanszírozzák. Emellett a foglalkoztatáshoz kapcsolódó munkába járási költségeket a megyei decentralizált foglalkoztatási alap keretéből támogatják.

Utalt arra, hogy a programra eddig jelentkezett 388 főből 142 fővárosi, 48 Pest megyei, 20 Győr-Moson-Sopron megyei. A legkevesebben, ketten Vas megyéből jelentkeztek. Az iskolai végzettségüket tekintve egyetemi diplomával rendelkezik 125 fő, középiskolai végzettséggel 217 fő, csak általános iskolai végzettségű 46 fő.

A középfokú végzettséggel rendelkezők bértámogatására havonta 3 éven keresztül 140 ezer forintot biztosít a tárca. Az előzetes igényfelmérés alapján a diplomások egy részét európai uniós pályázatok írására szeretnék alkalmazni a nonprofit, a munkaadói és munkavállalói szervezetek.

(www.Magyarország.hu)